Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

По битві коло Фарзалї.

Судьба Грециї вже рішила ся. Битва коло Фарзалї запечатала долю грецкого народу. Армія грецка розбита і не в силї ставити вже опору. Турки заняли мабуть й Домокос на полудни від Фарзалї та пустились до Лямії, а друга часть турецкої армії заняла портове місто Вольо. В Епірусї Греки стоять також дуже слабо і ледви ще держать ся коло Превези і Сараґалї. Але хоч там армія грецка і кріпко ще держала ся, то таки не значило би се нічого супротив побіди Турків в Тесалії. Можна длятого сказати, що воєнна сила Грециї вже розбита і годї їй знову піднести ся. Правительство грецке прийшло вже до переконаня, що дальший опір, хоч би лиш для самого ратованя чести армії і народу не придасть ся до нічого і длятого зажадало посередництва держав европейских. Держави ті прийдуть тепер очевидно в поміч Грециї, але та поміч хоч певно ухоронить Грецию від дальшого нещастя, вийде по правдї в користь лиш Туреччинї і ще кому иншому.

Битва коло Фарзалї, можна сказати, рішила судьбу Грециї на цїлі віки і відобрала їй на довгі часи то значінє і той вплив на Балканї, який она там доси мала. Дивно може виглядає, що держави християньскі, держави ті, що колись так дуже одушевляли ся для Грециї, станули нинї в оборонї Турків, в оборонї турецкої держави, але безперечно ще дивнїйше виглядає, що така голосна опікунка і покровителька всїх православних християн на Всходї і християньских народів на Балканї, як Росия, станула рішучо в оборонї Туреччини, навіть без взгляду на близьке споріднене царя з грецкою династиєю та на его дружбу з грецким наслїдником престола. Навіть росийский нарід — як то зазначують росийскі ґазети — хоч, що правда, він дуже мало знає ся на полїтицї свого правительства, дивує ся і не може того помістити в своїй голові, як то могло стати ся, щоби така християньска держава як Росия станула нараз в оборонї Турків, відвічних ворогів християньства. Річ се дуже проста і легка до зрозуміня. Росиї не ходило на Балканї анї о християньску віру, анї о тамошнї християньскі народи; она мала завсїгди і має там свої власні інтереси, котрих не спускає з ока, а котрим іменно Греция ставала на перешкодї. Греция робила собі право не лиш до многих островів на еґейскім і середземнім мори, але й до Македониї, ба що найважнїйше, і до самого Константинополя. Греки не переставали нїколи думати о відновленю грецкого цїсарства зі столицею в Константинополи. Теперішна війна — а того потреба було Росиї — коли не зовсїм убила ту надію, то відсунула єї на цїлі сотки лїт. Греция перестала вже бути тим важним чинником на Балканї, яким була доси, а тим самим і перестала бути небезпечною плянам Росиї, а то між иншим поясняє нам, длячого Росия в теперішнім конфлїктї межи Грециєю а Туреччиною стояла так рішучо по сторонї Туреччини. Росиї розходило ся очевидно о таке уґрупованє держав на Балканї, яке було би для неї догідне, а то нинї осягнула.

Хто безпосередно винуватий теперішней судьбі Грециї і на кого спадає вся вина за нещасливу війну, чи само правительство і кабінет Делїяннїса, чи король — того нинї годї ще сказати; але здає ся, що не мала часть вини спадає і на самого короля. Против него і звернув ся тепер головно гнїв цїлого народу. Вже по битві під Лярісою настали були в Атинах досить грізні непокої, підчас котрих навіть зневажено жену наслїдника престола княг. Софію. Тепер проявляє ся то само. Войско, резерва, ставить опір і не хоче їхати на поле війни, а нарід стає по сторонї войска. Недопущено також до арештованя італїяньского социялїста Чіпріяні'го. Огірченє против короля росте з кождим днем, а его піддержує ще чутка, що він спекулював грецкими і турецкими паперами на париской біржи і виграв 35 мілїонів франків. Розійшлась була навіть чутка, що король хоче вже абдикувати, але тому заперечено з Петербурга і за мотив подано слїдуючу характеристичну вість. Король — кажуть — не зрік би ся добровільно корони зі взглядів фінансових, бо тогди би рента его зменшила ся значно. Вступаючи на грецкий престол зробив він угоду з грецким правительством, що коли би его змушено уступити і нарід вибрав би собі иншого короля, то єму би заплачено річно 600.000 франків ренти; коли-ж би добровільно уступив, то лиш 200.000 франків. Характеристичне й то, що з Петербурга старають ся понизити династию в очах грецкого короля. Очевидно не лиш дотеперішні змаганя Грециї, але й єї династия якось не конче Росиї на руку.

Що-до посередництва держав европейских то річ, як зачувати, стоїть тепер так, що держави хотять насамперед зажадати застановленя війни а відтак відкликаня турецкої армії з Тесалії і грецкої з Крети.

22)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

В тім часї тяжкої проби була Уршуля, розвинувши цїлу енерґію свого дуга, ангелом хранителем старої і обезсиленої женщини. Крім того, що єї убирала, спрятала комнату, стелила ліжка, робила для неї каву, мусїла нераз при лихій услузї в наших готелях побігти сама зі збанком по воду і принести дров до печи, бо о тім сторож найчастїйше забував з тої причини, що то був вже лютий, отже й лїто недалеко. Серед такого занятя мала ще досить часу на щоденне читанє ґазети і глядане між інсератами лекций і мешканя: Було то в часї пущеня, а в тій порі опорожнені лише мешканя великі, паньскі, що їм не могли нї до чого придати ся. Аж по трех тиждянях працї і дожиданя, вичитала, що при ул. Новоміскій при ринку Старого Міста єсть до винайменя мешканє, зложене з двох комнат і кухнї, з тим додатком, що меблї за мірною доплатою можуть бути уступлені на власність. Панї Больковска, що уродила ся і виховала в околици Старого Міста, що мала там під боком і торг і кілька церков, отже всї средства заспокоєня потреб і тїла і души, аж сплеснула руками з радости і забравши ся чим скорше з Уршулею пішла до вказаного місця. Всьо залагодило ся після бажаня; обстава була стара, досить убога, але ще могла служити. Бідна урядничка, що мусїла спішити за мужем перенесеним, рада що не змарнує ся їх праця, продала всьо за мірну цїну, уступила часть постели, столового і кухонного начиня, столового біля, а навіть свою давну і вірну служницю, з котрою лиш з жалем розставала ся. Так за один день наші самітні пустинницї мали всьо, чого їм лиш було треба. Зараз на другий день спровадили ся і розмістились, а день опісля пішла панї Больковска з Уршулею до церкви і там дала на службу Божу, що мала відправити ся в каплици Ісуса Христа, в котрій перед сорок роками вінчалась. Вертаючи звідси, вступила до склепу, де на вікнї висїла таблиця з написом ґазети, котру читали і довідались з неї о мешканю і з вдячности передплатила єї.

Теперішнє їх житє було спокійне і вільне від всїх напастий і прикростий. Не знали нїкого, нїгде не бували лише в церкві, на торзї, часом в якім склепику, аби відновити знищені пожаром одїня, а як прийшли теплі весняні днї, ходили часом до Саского огороду по полудни і там в тїни дерев, уживаючи сьвіжого воздуха та любуючись зеленею, пересиджували по кілька годин. Старушцї нїчого не хибувало. Досить скупий дохід з пенсиї і процентів виставав, опіка услужної, привітливої і запопадливої внучки окружала єї любовю, мешканє було догідне, а господар чесний, не шукав напасти; служниця-ж вірна і роботяща. Лише того жалувала панї Больковска, що не мала практики, не знала нїкого і не могла лїчити, а хоч часом і стрічала на улици людий то з бородавками, то з мертвою кісткою, то рябих то виблідлих певне від упертої прапасницї, то однако, що они не спішили ся і не уважали на неї і на єї найлїпші наміри — не сьміла їх зачіпати.

Уршулі також не кучилось. Бажаючи, щоби бабуся мала о скілько можна спокій і відпочинок, займала ся сама господарством, вигадувала ріжні присмаки, о скілько ставало доходів; вела всї рахунки, мила, направляла біля, пильнувала праня, а в вільних від тих занять хвилях читала, рисувала, звиджувала церкви глядаючи всюди образа, котрий промовив би до неї і штукою і виразом. Жаль її було, що майже всюди завела ся, але все таки нераз у Піярів або у Візиток сидїла довго на лавцї, хоч богослуженя не було і вдивлювала ся в хороші дїла Чеховича, котрі яснїючи там на великім престолї підносять до себе і очи і душу. Вправдї то всьо не все виставало єї голові, що глядала глубокого занятя і серцю бажаючому штуки. Часто приходили на неї хвилї туги і гадала о горбатім, бридкім, але так добрім для неї Мариянї. Ох, мій Боже, говорила нераз, як би я була вже далеко, колиб могла іти за ним. І в тих хвилях обіймали єї милі згадки о Димівщинї, тишина і свобода тої сторони дивно відбивали від шуму і гамору міста, а любий дїдусь, честна Шумейкова і коровка

Новинки.

Львів дня 11-го мая 1897.

— **Є. В. Цісар** уділив комітетови будови притуловища для осиротілих і опущених дітий в Монастирисках на докінчене будови згаданого притуловища 100 зр. запомоги.

— **Іменованя.** Радники висшого суду краєвого Франц Гофмокль і Корн. Косович іменовані радниками двора при найвисшім трибуналі у Відни.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Бадені повернув вчера рано з Відня до Львова.

— **Справу недільного відпочинку у Львові** полагодило ц. к. Намістництво з деякими відмінами в такий спосіб: Всі склепи мають бути отворені від 7-ої до 12-ої в полудне (доси були отворені від 7-ої до 10-ої рано і від 3-ої до 6-ої по полудни), а склепики з віктуалами від 7-ої до 12-ої в полудне і від 7-ої до 8-ої вечером. Хліб пекти можна буде до 10-ої рано, а продавати через цілий день (як доси було). Великій зміні улягла праця фризиєрів, що доси працювали цілий день; тепер будуть лиш до 2-ої пополудни. Молочарні будуть і дальше отворені цілий день, а склепи з мясними продуктами від 7-ої до 11-ої рано і від 6-ої до 9-ої пополудни. Ті постанови мають обовязувати також і в инших містах Галичини.

— **З товариства „Просьвіти“.** В місяци цьвітни с. р. внесено через канцелярию „Просьвіти“ подания до Намістництва о заснование нових читалень „Просьвіти“ в отсих 23 громадах: в Залісцях і Молодиничи, повіта бобрецкого; в Пиврі, пов. борщівского; в Ялівци, пов. бучацкого; в Фирлївці, пов. золочівского; в Хотіни, пов. калуского; в Жукотині, пов. коломийского; в Днитрю, пов. львівского; в Крукеничах, пов. мостиского: в Сілци, Негрибці, Пикуличах і Нижанковичах, пов. перемиского; в Бурканові і Золотниках, пов. підгаецкого; в Річках і Любичи княжій, пов. равского; в Турівці, пов. скалатского; в Свитазові, пов. сокальского; в Стрільбичах, пов. старомісского; в Славску і Угерску, пов. стрийского; в Юрківці, пов. товмацкого. — Всіх читалень „Просьвіти“ по конець цьвітня с. р. було заснованих або зголошених 420.

— **Дяківска школа в Станиславові.** Минувшого року побудувала станиславівска капітула дім призначений на дяківску школу. Доси — як пише „Дяківский Глас“ — є трех учеників-бурсаків, котрі крім науки дяківства побирають також науку столярства в краєвій школі промисловій. На прошене капітули позволила дирекция народної Торговлі у Львові побирати кільком ученикам, дяківским кандидатам, безплатно науку купецтва в філії „Народної Торговлі“ в Станиславові. Є надія, що кождий деканат поки що буде удержувати одного ученика в тій школі (бо капітула ще не має фондів), а ті ученики станут розсадниками доброго і красного співу по деканатах.

— **Русин — підприємцем в Берлині.** В столици Німеччини отворив наш земляк п. Михайло Ганаковский (син міщанина рогатиньского) в маю минувшого року заведене для електротехніки при головній улици Friedrichstrasse 131. Як довідуємось, поводить ся нашому землякови добре і він тішить ся довірем широких кругів публики.

— **Огні.** В Бужку, золочівского повіта, вибух дня 7-го мая огонь і знищив 7 господарских загород, з котрих лиш одна була обезпечена. Шкода оцінена на 8.000 зр. Жертвою огня упало також 12 штук худоби.

— **Поєдинок** яко наслідок бурливих засідань нашого парляменту при нагоді внесень о обжалуване міністрів, відбув ся у Відни між послами Вольфом а Горжіцою. Вольф дістав удар шаблею в рамя, а Горжіца має розторощений великий палець правої руки. Визиваючим був пос. Вольф. Крім Горжіци визвав він був ще ческих послів Герольда, Енгля і Скалю, але они не приймили поєдинку, лише Герольд згодив ся перепросити Вольфа.

— **Двоякі очи.** На Угорщині в селі Арач прийшла одна недавно подружена хороша селянка до свого сьвященика і заявила, що она хоче покинути свого чоловіка. „Не можу з ним жити — повідає розжалена — бо він має одно око чорне, а друге синє. Судженою не могла я добачити того сумного обяву, бо соромила ся глядіти свому любчикови в очи. Тепер знов не можу дивити ся, хоч би як була рада“. Сьвященик запротоколував ту цікаву пригоду ось як в книзі: „Пані Мельхіорова Саппан, уроджена Варвара Чалік, бажає розійти ся з своїм чоловіком, бо він має двоякі очи“.

— **Сьмілий хлопець.** Чотирнайцятьлітний хлопчина Рудольф Шенвізе покинув дня 3-го мая родинний дім у Відни і повандрував, як опісля виявило ся, на Крету. Сьмільчак не мав ні гроший, ні ніяких документів. Єго ціле уоружене складало ся із замашистого костура.

— **Завзятий віритель.** Пекар в Мадриді, Мануель Віллюендос позичив був жінці професора університету дра Адольфа Поца 17 000 пезетів. Пізнійше, як каже пекар, позичила она від него ще 14.000 пезетів, але жінка професора рішучо тому перечить. Позаяк пекар хотів отворити в Мадриді якесь підприємство, зажадав звороту гроший і приходив майже кождого дня до мешканя професора, котрого хотів повідомити о довзі жінки. Однако ніколи не міг побачити ся з професором і послідними днями, виходячи з его дому, сказав: „Убю того чоловіка, як не дістану від него гроший“. Дня 28 цьвітня о годині 9-ій рано ждав Віллюендос на розі улици Медіначелі на професора, котрий мусів тамтуди переходити до університету. Небавом появив ся професор і пекар приступивши до него, став говорити о грошах. Вивязала ся горяча суперечка, в часі котрої Віллюендос вистрілив чотири рази з револьвера до професора і убив его на місци. Убийник утік, однако кількадесять кроків дальше зловив его поліцийний вояк. Професор Поцо був знаний і загально люблений в Мадриді.

— **Божевільний.** Др. Йосиф Ротблюм, адвокат краєвий з Писька явив ся нині на інспекциї поліцийній у Львові і заявив, що має внести жалобу. В часі переслуханя показало ся, що др. Ротблюм або вже від довшого часу терпить на помрачене ума, або дістав его нагле. Інспекцийні урядники мусіли доложити старань і уживати підступів, щоби недужого не розярити, бо кождий опір гнівав его. Тому позваляли єму на всьо, посадили коло столика комісаря інспекцийного і пристали на то, щоби він там писав якусь довгу і баламутну жалобу. Вкінци аби его не доводити до гніву і нападу шалености, колиб відставлено его до Кульпаркова звичайним фіякром, намовили недужого, щоби сам лично вніс жалобу у прокуратора і заманили его до воза ратункового поготівля. В той спосіб удалось его відвезти до шпиталя. Др. Ротблюм приїхав до Львова з Закопаного. Робить вражінє здорового чоловіка, лише скоро говорить і на лици трохи зеленкуватий.

— **Померли:** О. Кинтилїян Ріцецкий, парох в Синевідску вижнім, дек. скільского, відзначений крилошаньскими відзнаками, в 56-тім році житя а 34-тім сьвященьства; — Григорий Шостакевич, управитель школи в Добротворі, пов. каменецкого, дня 5-го мая, на пятнистий тиф.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і виховане.

Добрі ради.

— Материялом на компост суть такі річи: всякі буряни і хопта, мучка з бараболь, згнилі бараболі і бураки, всяка зіпсута паша, листе і соснове четинє, сьміте з обійстя,

---

і цьвіти і липа і Мариян всьо разом пересували ся поперед єї очи. Однако Уршуля наділена незвичайно сильною волею і розумом, не давала себе туманити тим хвилям поетичної туги, вертала з більшим занятєм і замилованєм до своїх обовязків і розривок, які могли мати, а видячи бабусю веселу, здорову і щасливу, чуючи нераз від неї, що колиб не она, старушка була би вже в гробі або жебрачкою, ставала сама веселою і чула ся щасливою.

Так минуло пів року. Ще в червни відвідав їх Нарбут, хотів знов забрати Уршульку, але пані Больковска вже не хотіла єму дати єї. — „Хиба хочеш моєї смерти, пане Йосифе — говорила єму з сльозами — то возьміть єї, але памятайте, що будете мати то на своїй души“. — Не мав серця старий ранити добру женщину таким ударом, тим більше, коли пересьвідчив ся з розмови, що Уршуля цілком не знала о тім, що Мариян також в Варшаві і до того ще мешкає дуже близько неї. В серпни старушка занедужала. Уршуля неспокійна пішла до лікаря, що мешкав при ул. Канонії і дуже ревно доглядав недужої. Вже зачинала приходити до здоровля, коли того вечера, котрого лучила ся пригода нами описана, нагле занедужала і млїючи що хвилї, попадала в чим раз грізнійший стан. Було то вже добре по десятій вечером. Наполохана Уршуля післала чим скорше служницю по лікаря. Але коли служниця не вертала, а стара безнастанно млїла, попросила з долини жінку, щоби трохи посиділа при недужій, закинула хустку на голову і пішла сама. На ринку було темно і пусто. Вже лиш в деяких вікнах сьвітило ся а ліхтарні блимали блїдим сьвітлом, але в відважнім серци нашої героїні було лише чувство повинности і тревога о стан улюбленої бабусї. О себе не боялa ся цілком і не гадала про себе. Отже пішла сьміло на ринок, коли нагле приступило до неї трех молодих людий, очивидно в веселім настрою і стали кричати: — Панно, панно, просимо з собою! — Аж тоді страх найшов на неї. Отже кинула ся в бік і задержала ся при стовпі від ліхтарні, гадаючи, що поміркують ся і підуть. Але якже ж зачудовала ся, коли один з молодих людий, прискочивши до неї, схопив їй хустку з голови і крикнув:

— А, та-ж то панна Уршуля Нарбут! Моя згуба. О, вже тебе не пущу, ангелику!

Тоді то майже непритомна дївчина відіпхнула сильно руку, котрою сягав до неї і не могучи утікати назад до дому, почала бігти просто себе, трафила на отверті ще двері в тій камениці, де мешкав Мариян, впала до сїни і чуючи що напастники зараз за нею гонять єї сьміхом і необичайними словами, та побачивши, що й там осьмілили ся війти, кинула ся на сходи, пробовала двері на першім і на другім поверсї, що були позамикані і вбігла аж на третім поверсі до компати, де через отворені двері побачила сьвітло і почула голоси людий.

Таким способом скоїла ся та пригода, котра як читачі побачать мала опісля важні наслідки. Заки оповімо о них, мусимо ще кількома словами витолкувати присутність Каспра в Варшаві і то як раз в місци, де єго як найменше було треба.

Дім пана Януша підпав в тім часї значній зміні. Відносини осіб, що в нім мешкали, ставали чим раз більше видні; в сусїдстві почали говорити; деякі поважнійші особи стали навіть уникати Рудки і то спонукало паню Цїшевску, що віддалила з свого дому гувернера, непотрібного вже при повнолїтности і такім гарнім вихованю сина, а також позбула ся гувернантки, тим більше що єї присутність веліла здогадувати ся, немов би Кльотильда не дійшла ще до своїх лїт, що она не учить ся, а то очевидно впливало шкідно на єї спосібність до віддавання. Внаслїдок такої постанови поїхав пан Лямбіно до Варшави і щедро нагороджений та не потребуючи журити ся о винайдене иншого місця, жив там собі свобідно. Панна Карель, побачивши, що Каспер по відїздї Уршулї не глядає потїхи, але вернув під солодке ярмо своєї сусїдки і безнастанно полював з старим єї мужем, загадала на все привязати ся до пана Ксавера і коли той взяв недалеко від сестри посесию і устроїв собі дім, стала его жінкою.

Хоч та зміна коштувала не мало пана Януша, то однако сим разом не жалував гроший, коби лише позбути ся з дому чужинців, що затроїли єго житє. Однако бідний пан Януш не знав, які з тої причини ждали его прикрости. Насамперед пан Ксавер, що взяв за его гроші посесию, зле господарував і зараз першого року майже всьо стратив та очевидно удав ся по рату на другий рік знов до сестри, а та до мужа. Пані Цїшевска почала мати безнастанні і наглї інтереси до Варшави і як на тї подорожі так і на побут в місті два-три або й більше тиждневий богато тратила; а найгірше було то, що молоді сусїди, котрі могли би для панни Кльотильди бути добрими жениховами, поміркувавши цїль тих безнастанних подорожий матери і боячи ся, щоби дочка, що все з нею їздила, заохочена таким поважним

дрібні тріски і трачинє; всїлякі відпадки як окравки із шкір та рогів, кров, кости, пірє; болото з улиць і земля з ровів, намул з потоків; попіл з дерева і дрібне румовище з розвалених домів а наконець гноївка. Що-до гноївки, то треба сказати, що она у нас найчастїйше дуже марнує ся; наші господарі найчастїйше випускають єї в рови або просто на улицю, навіть і не подумають о тім, що тим способом кидають гроші в болото. Всякий материял на компост повинен господар призбирувати не лиш у себе дома, але й всюди де лиш дасть ся. Особливо по містах можна єго призбирати богато і дешевим коштом: на торговицях н. пр. можна намітати дуже доброго материялу і мати єго безплатно. За границею сьмітє з торговиць купують і добре за него платять.

— Як садити розсаду в часі посухи. Насамперед треба копачем поробити досить глубокі і широкі ямки та налити в них стоялої, огрітої на сонци води. Аж по якімсь часі, коли земля добре перемокне, треба садити, найлїпше понад вечір. При тім треба ямки знов поглубити і розширити і зважати на то, щоби корінець не загнути, а просто всадити в ямку. Розсада з загненим корінцем або й зовсїм не приймe ся, або з неї вийде утла ростинка. Перший листок не треба нїколи закривати. Землю доокола засадженої ростинки треба пальцями так притолочити, щоби она доокола добре корінець обіймила. Доокола ростинки треба зробити широку ямочку мов мисочку, щоби при підливаню вода в нїй збирала ся і не спливала.

— О шкілцї тютюновій. Хоч тютюн єсть одинока ростина промислова, яку наші селяни управляють, то далеко ще не так коло него заходять ся, як би того потреба, щоби мати хосен, який тютюн дїйстно може дати. Именно закладанє шкілок тютюнових мало ще де практикує ся, а то річ конечна, без котрої не можна мати доброї, здорової, хорошої розсади. Добра розсада пізнає ся по тім: як барва листків єсть темно-зелена, як листки більше округлі чим подовгасті і як листки стелять ся по земли, а не стремлять в гору. Така розсада, пересаджена в ґрунт, приймає ся скоро, треба єї менше підливати, і видасть кріпке било та грубий мясистий лист. Розсада слаба, що має барву ясно-зелену, впадаючу в жовтаву, що має листє більше подовгасте та в гору стремляче, пересаджена, потребує, щоби єї довгий час підливати, а хоч і приймe ся, видасть било тонке, лист тонкий, і легкий, а коли настануть спеки то на такий тютюн кидає ся ржа, що звичайно називають селяни пархами. — Не одному лучило ся вже пересадити деяку розсаду „Падалїшню" (самосївну, таку, що виросла сама без засїву з тамтогорічного зерна); а коли уважав на єї ріст, то запримітив, що така розсада скорше приймила ся і красше росла, бо мала більше сьвітла, більше місця для свого розвитку, коли противно розсада з росадника по пересадженю утерпить, бо пожива з нового ґрунту далеко не така, як була в розсаднику. То навело людий на гадку закладати шкілку, а робить ся се ось як: По серединї того ґрунту, де маємо тютюн розсаджувати, перекопати ще раз землю і зробити грядку 1 м. 20 цм. широку а 5 м. довгу, заскородити граблями, а землю легко уплескати лопатою — і шкілка готова. Розуміесь, що лиш в погідний час і коли земля суха, можна сю роботу відбути. Коли-ж тютюн в розсаднику виріс вже на стілько, що має 5 до 6 листочків, а найбільші листки мають величину листка конюшини, або теперішного сотика, можна вже тютюн пересадити до шкілки. Ся робота припадає звичайно в половині місяця мая; а що сегорічна весна досить холодна, то нема надії скорше пересадити тютюну до шкілки як коло 25 мая. Тогди підливає ся добре розсадник так, щоби земля на 2 цалї промокла, і в тій глубокости підкопує ся рискалем і набирає ся тютюну разом з землею на рискаль, та кладе ся легко на яку дощинку, і несе ся до шкілки. Руками вибирати (виривати) тютюну з розсадника не треба, бо через то пальцями ушкодить ся листочки, а і корінє при тім пообриває ся і земля з корінцїв обтрясе ся та лишить ся в розсаднику, а нам треба конечно зважати, щоби кілько лиш можна найбільше землї держало са корінцїв. На грядцї, призначеній на шкілку, на котрій землю легко лопатою уплескало ся, робить ся граблями рівцї вздовж і впоперек, а в кожде перехресте, т. є. там де рівцї перетинають ся, садить ся тютюн. Віддаленє тютюну має бути більше менше на 4 до 5 центиметрів. Таким способом на грядцї 5 метр. довгій, а 1 м. 20 цм. широкій змістить ся 2400 до 3750 розсадок, а тілько потреба на засадженє 200 квадр. сяжнів (720 м.) ґрунтту.

Ом. Др.

— Астма або дихавиця (звана хибно також задухою або ядухою) єсть то хороба, котра проявляє ся тим, що хорому не стає віддиху; він би хотів відотхнути, потребує воздуха, а не може єго набрати в себе, віддихає лиш дуже коротко і з великим трудом; єго. як би щось дусило. Він дістає часто таких нападів недуги (що кілька мінут або що кілька годин на день). Тогди подає ся тїлом наперед, голову нахиляє взад, єго бере страх і він силує ся віддихати, ловить воздух, на лици блїдне або аж синїє, мязи (мушкули) на шиї натягають ся і він ловить ся чогось руками, як би бояв ся, щоби не упав. У старших людий причиною дихавицї буває часто розширене міхурцїв в легких, але також і нервові корчі дихавок. У людий товстих і таких що люблять запивати ся, може причиною дихавицї бути то, що серце і сердева торбинка обросли їм товщем. Також може бути причиною якась недуга серця, малокровність і т. п. Для того хто хоче лїчити ся від дихавиції, мусить конче порадити ся лїкаря, щоби той розпізнав, що єсть причиною тяжкої хороби і відповідно до того подав лїки. Від того, що єсть причиною дихавицї, зависить, чи можна від неї вилїчити ся, але буває і так що люди з дихавицею доживають глубокої старости, особливо коли старають ся скорочувати собі і улекшувати напади хороби. Підчас нападу треба на недужім попустити всю тїсну одїж та скропити груди і плечі студеною водою, дати віддихати димом з паленого салїтрованого паперу і т. п. Коли причиною дихавиці суть корчі проводів віддихових, кажуть лїкарі курити папіроси з листя ростини званої дивдеревом (Datura Stremonium, дурзїлє, дурман, диндерево — дуже звичайна хопта по сьмітисках і румовисках, має білий цьвіт а овоч подібний як зелений кіньский каштан з многими колючками). Самому годї лїчити ся від дихавиці і треба конче помочи лїкаря, бо як сказано, треба знати єї причину.

— На блошку або т. зв. стрибку капустянку, котра иноді великими масами кидає ся на розсаду в городі, дїравить листки і робить через то велику шкоду, бо молоденькі ростинки нидїють або й зовсїм гинуть, уживають звичайно або попелу, або саджі або й пороху з тютюну, котрим посипують ростинки і землю. Але все то мало помагає. Найлїпше єсть справляти добре землю і гноїти а в сухій порі добре підливати, бо тогди молоденькі ростинки будуть добре і скоро розвивати ся а та шкідлива комашка нїчого їм тогди не вдїє.

— **Лїтоґрафія Інститута Ставропигійского** під зарядом І. Стефаньского у Львові ул. Бляхарска ч. 9, виготовлює візитові білєти, а то: 100 штук по цїнї 1 зр., з почтовою пересилкою 1 зр. 10 кр. — і всякі лїтоґрафічні роботи по дуже умірённій цїнї.

прикладом, не вийшла з часом також на жінку вередливу, самовільну і не шануючу нї спокою, нї чести чоловіка, цїлком відтягнули ся, перестали бувати в домі. Отже лишив ся лише фільософ, що беручи річи фільософічно, загадав скористати зі свого положеня і взяти панну, а з нею і посаг, який єму був дуже потрібний.

Панї Цїшевска, що займала ся собою і винаходженєм причин до подорожи у Варшаву та способами, як би від мужа видобути потрібні на то гроші, бо пан Януш мимо своєї уступчивости ставав чим раз більше скупим і складав тепер пильнїйше як перед тим заставні листи до своєї каси — не зважала довго на відвідини пана Петрушицкого в єї домі і навіть не здогадувала ся, що він задумає сягнути по руку такої панни як єї дочка. Але раз прихопила случайно лист фільософа, в котрім він писав, що не може без панни Кльотильди жити, а що певний єї взаїмности, то не остає єму нїчого иншого, як панну викрасти і повінчати ся з нею.

Мимо цїлої неясности фільософічної того листу пізнала панї Цїшевска, що молоді люди люблять ся і що молодий посесор без маєтку і імени сягає по руку такої панни як Кльотильда в тій певности, що єї дістане. З того наробила панї Цїшевска такого крику і доти слабувала і млїла, доки аж пан Януш не згодив ся виправити єї на мешканє до Варшави, аби перервати зносини дочки з молодим посесором, котрий в очах матери не надавав ся з нїякого огляду на мужа для такої богатої і так образованої панни.

Таким то способом перенесла ся мати разом з сином і дочкою до Варшави з весною 1839 року. Перед кількома місяцями найшли они хороше мешканє при Довгій улици і там замешкали.

Каспер запізнав ся скоро з молодими людьми, котрі вели у Варшаві веселе житє. Забув о своїм старім приятелю, з котрим полював і єго жінцї а кинув ся научений приміром товаришів до всїх тих утїх, які подавали молодїжи тодїшні реставрациї і огородцї, де були дївчата, що любили публичні оплески, а ще більше гроші і вино.

На однїй з таких забав, в невеличкім але добірнім товаристві Каспер посварив ся з своєю дотеперішною красунею, з котрою сходив ся від більше як три місяцї і вийшов вчаснїйше як звичайно, бо перед одинайцятою годиною з двома товаришами. Всї три були вже добре пяні, а що мешкали всї в однїй сторонї міста, ішли разом до дому. Але Каспер розгнїваний на свою красуню, котра єго богато коштувала і ще єго мучила своїми примхами і частими гнївами, предложив перейти ся улицею сьв. Івана, відтак ринком Старого Міста і улицею Новоміскою, в тій гадцї, що може удасть ся їм стрітити там яку спізнену героїню, щоби показати своїй загнїваній любцї, що обійде ся без неї.

Такі мав гадки брат Марияна, коли зайшов дорогу хорошій і невинній Уршулї, що ішла сьміло чуючи, що повнить сьвятий обовязок і навіть не мала поняття, що хтось може о нїй щось злого подумати. Який був наслїдок тої стрічі ми вже оповіли.

(Дальше буде.)

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 11 мая. Є. Вел. Цїсар відвідав вчера сербского короля і побув у него через 20 мінут.

Відень 11 мая. В парляментї вела ся вчера дискусия над угодою торговельною з Болгариєю і остаточно єї ухвалено. Комісия податкова уконституувала ся вчера і вибрала своїм предсїдателем Дїпавлього, а заступником єго Менґера, котрий однакож вибору не принян.

Константинополь 11 мая. Турки побили Греків коло села Камаріна повисше Превези, а войско грецке розбігло ся серед страшенного переполоху.

Константинополь 11 мая. Зачувати, що Туреччина зажадає від Греції 3 мілїони відшкодованя, управильненя границї в Тесалїї унежажненя угод в користь грецких пiддаиих, виданя панцирних кораблїв і управильненя справи кретийскої в користь приобіцяної автономії для сего острова.

Розбишаки на ріцї Місісіпі. Повіст з житя американьских полїшуків в перекладї К. Вербенка, вийшла осібною книжкою (609 стор. друку) і продає ся по цїнї 80 кр. в книгарни Ставропигійскій, тов. ім. Шевченка і у накладця К. Паньковского.

За редакцию відповідає: Адам Краконецкий

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цінах оригінальних.

4

ГАЛИЦКИЙ

КРЕДИТОВИЙ БАНК

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

$4\frac{1}{2}\%$ на рік.

16

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лікарскі порученя. Проспект в коперті в марках 20 кр.

І. Авґенфельд,
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

$4\frac{3}{4}$ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за попереднім присланєм гроший. Під ґваранцисю 25 найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	зр.	5·—
Сантос дуже добра . .	„	4·95
Куба зелена найлїпша .	„	5·40
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·70
Золота Ява жовта найлїп.	„	6·50
Пері кава знамен. сильна	„	6·60
Арабска Мока дд. аромат.	„	7·70

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & COMP. HAMBURG.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

В ТРУСКАВЦИ

В 1 і 3 сезоні о 30% дешевше.

Лїчить ся з незвичайним результатом: Ревматизм, подаґра, товстість, пісок нирковий, астма, ісхіяс, слабости жіночі.

Обширну брошурку о Трускавци висилає на жаданє Заряд.

21

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.